

5 lat doświadczeń

2008-04-10 00:00:00

5 lat doświadczeń na rynku wymiany informacji gospodarczej

Praktyka udostępniania informacji gospodarczych w Polsce pojawiła się stosunkowo niedawno i jeśli uwzględnimy najwcześniej uruchomiony przez ZBP System BANKOWY REJESTR (1992 r.) to funkcjonuje on zaledwie 16 lat, BIK S.A. 10 lat, z tym, że produkcyjna działalność jest nieco krótsza, a podstawy funkcjonowania najmłodszych BIG-ów, stworzone ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych mają zaledwie 5 lat.

Na świecie funkcjonowanie systemów udostępniania informacji gospodarczych ma o wiele dłuższą historię i sięga pierwszej połowy XIX w. (USA).

W dniu **26 kwietnia 2008** roku upływa **5 lat** wejścia w życie ustawy z dnia 14 lutego 2003 roku o udostępnianiu informacji gospodarczej.

Niewątpliwie ustawa była potrzebna, bo w Polsce konieczne było i jest każde działanie służące poprawie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Istnieje konieczność stałego ograniczania w obrocie gospodarczym działań niezgodnych z prawem, w tym ograniczania zjawiska niesolidności płatniczej poprzez wykorzystywanie mechanizmów umożliwiających weryfikację partnerów biznesowych przed zawarciem umowy.

Jak trudno było rozpocząć budowanie przejrzystości partnerów w obrocie gospodarczym najlepiej wiedzą twórcy ustawy z dnia 14 lutego 2003 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych.

Powstaniu ustawy towarzyszyły ogromne opory i obawy.

By doszło do jej uchwalenia potrzebna była silna presja środowisk reprezentujących przedsiębiorców wobec rosnących niekorzystnych zjawisk niepłacenia długów oraz prób wyłudzeń. W tym celu została powołana Koalicja na Rzecz Rzetelności Obrotu, reprezentująca przedsiębiorców zainteresowanych stworzeniem ewidencji nierzetelnych dłużników w obrocie gospodarczym, która przygotowała swój projekt ustawy.

Projekt ten był podstawą rozpoczęcia prac na rządowym projektem ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych.

Trzeba było przełamywać bariery i to przede wszystkim mentalne w społeczeństwie, bowiem wciąż obserwujemy **swoiste przyzwolenie** dla niepłacenia długów.

Mimo krótkiego okresu funkcjonowania systemu udostępniania informacji gospodarczych w Polsce, dopracowaliśmy się rozwiązań, które pod względem wiarygodności danych, szybkości przepływu informacji oraz bezpieczeństwa przetwarzania i transferu nie ustępują rozwiązaniom światowym.

Jest to **kwestia świadomości oraz braku nawyku budowania pozytywnej historii płatniczej**, tak przez Przedsiębiorców, jak i Konsumentów.

Projekt spotkał się ze wsparciem ze strony Ministerstwa Gospodarki oraz obecnego Wiceministra Gospodarki Pana A. Szejnfelda, wówczas Przewodniczącego Sejmowej Komisji Gospodarki. To Minister Gospodarki przyjął projekt jako inicjatywę rządową.

Pierwszym widocznym efektem przyjętej ustawy była likwidacja działających z naruszeniem prawa firm

internetowych oferujących wykazy dłużników (tzw. czarnych list), co do których funkcjonowania były poważne zastrzeżenia.

Rynek informacji gospodarczej w Polsce wciąż jest w początkowej fazie rozwoju, zdecydowanie odbiegamy w tym względzie od innych państw, zwłaszcza 15. ze starej UE.

Nadal niska świadomość zarówno przedsiębiorców, jak i osób fizycznych w zakresie możliwości wykorzystania informacji ułatwiających dostęp do poszukiwanych produktów (kredytów), do lepszego zarządzania ryzykiem, oceny wiarygodności osób, czy poprawy płynności finansowej, to (poza pewnymi ograniczeniami prawnymi) **główne problemy szybkiego rozwoju tego rynku.**

Dobrze funkcjonujący obrót gospodarczy i cywilny powinien być stabilny i przejrzysty oraz zapewniać bezpieczeństwo i ochronę interesów jego uczestników.

Nawet najlepiej zorganizowane struktury branżowe, bez wydatnego wsparcia tego procesu ze strony Państwa, nie zapewnią należytych warunków rozwoju nowoczesnej i bezpiecznej gospodarki.

Te cele i zadania są określone w wielu aktach prawnych, ale rzeczywistość ich realizacja jest wciąż daleka od standardów stosowanych w innych państwach rynku wspólnotowego i nie tylko.

Istotną sprawą jest **kwestia woli wymiany informacji** oraz tego by politycy a także całe społeczeństwo, tak konsumenci, jak i przedsiębiorcy chcieli i widzieli potrzebę zapewnienia **transparentności dłużników** (prywatnoprawnych i publiczno-prawnych) i takiej wymiany informacji ich dotyczącej, aby to **służyło dobru ogólnemu** a przede wszystkim rozwojowi przedsiębiorczości, poprawie bezpieczeństwa i zwiększeniu pewności obrotu gospodarczego, obniżaniu kosztów i uciążliwości związanych z procedurami kredytowania czy zakupów z odroczonej płatnością.

PRZEJRZYSTA, SPRAWNA I BEZPIECZNA WYMIANA INFORMACJI GOSPODARCZYCH, TO PEWNOŚĆ I RZETELNOŚĆ OBROTU I WYŻSZY WZROST GOSPODARCZY

Dlatego też 3 firmy: Związek Banków Polskich, Biuro Informacji Kredytowej SA, Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitorSA poprzez CENTRA INFORMACJI GOSPODARCZEJ **współdziałają w celu kształtowania nowego podejścia do wykorzystywania informacji gospodarczej do oceny ryzyka w biznesie**, tak aby zaczęła ona służyć całemu społeczeństwu, przedsiębiorcom, rozwojowi przedsiębiorczości i gospodarki.

Podsumowując **5 lat funkcjonowania ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczej** należy wskazać, iż mimo potrzebnych zmian (nowelizacja ustawy w toku) przyniosła ona szereg istotnych korzyści, **a najważniejsze to stopniowe upowszechnianie przekonania, że długi należy spłacać terminowo, bo nierzetelność nie popłaca.**

Postulowane przez praktyków kierunki zmian ustawy można najogólniej ująć następująco: uproszczenie zasad obrotu informacją gospodarczą, rozszerzenie katalogu podmiotów i tytułów uprawniających do przekazywania informacji a także poszerzenie przedmiotu działalności biur informacji gospodarczej.

Utworzona w 2007 roku z inicjatywy ZBP KOALICJA NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWAI TRANSPARENTNOŚCI OBROTU GOSPODARCZEGO, powołała m. in. Zespół ds. Legislacji, który opracował projekt zmian do ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. Stanowisko wypracowane w ramach KOALICJI zostało przekazane Ministrowi Gospodarki.

Proponowane zmiany mają na celu udoskonalenie funkcjonowania ustawy jako skutecznego instrumentu poprawy bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, zwłaszcza poprzez sprzyjanie udroźnieniu systemu płatniczego na etapie przed wszczęciem długotrwałych procesów sądowych oraz egzekucji komorniczej.

Najważniejsze postulowane zmiany, to:

a) zniesienie zamkniętego katalogu przedsiębiorców uprawnionych do przekazywania do BIG informacji gospodarczych o zobowiązaniach konsumentów i wprowadzenie otwartego katalogu wierzycieli uprawnionych do przekazywania do BIG danych o zadłużeniu konsumentów (w tym wierzycieli wtórnych i wierzycieli publicznoprawnych),

otwarcie katalogu tytułów prawnych uprawniających do przekazania informacji gospodarczej o konsumentach,

c) doprecyzowanie pojęcia minimalna kwota zobowiązania,

d) umożliwienie przechowywania przez przedsiębiorców, ustawowo zobowiązanych do oceny ryzyka, informacji gospodarczych dla celów dowodowych,